

Voorbeeldig Leiderschap: vorm eerst je eigen identiteit

De kortste definitie van 'leidinggeven' is: anderen beïnvloeden. Dat roept bij iedereen andere associaties op, positief of negatief. Bestaat voorbeeldig leiderschap eigenlijk wel? Een nieuwe serie met Klaas Quist en Evert ten Ham.

BEELD: LUK SCHUDDÉ EN EIGEN BEELD FAMILY7

Leidinggeven begint bij jezelf, vertelt Klaas Quist van coachingspraktijk Ministrare. 'Ik kom het steeds weer tegen, zowel in de kerk als op terrein van het werk. Je kunt druk zijn met anderen, maar jezelf vergeten. Als je anderen wilt beïnvloeden, begin dan bij jezelf. Bedenk: Wat heeft de ander van mij nodig? Die vraag wordt vaak vergeten, maar daar ligt volgens mij een sleutel in succesvol leidinggeven.'

COMBINATIE

Klaas Quist kan het weten, want hij houdt zich al jaren bezig met leidinggeven. Niet alleen met de praktijk, maar ook met de theorie. 'Natuurlijk is er in de Bijbel veel te vinden over leiderschap, maar ook de wetenschap doet er al zo'n 200 jaar onderzoek naar en er zijn veel boeken over geschreven. Ik vind het leuk om die combinatie te maken. In de kerk is

*“Als je anderen wilt beïnvloeden,
begin dan bij jezelf.”*

de Bijbel voor veel mensen het boek dat gezag heeft. Voor ondernemers is dat niet altijd zo. En het is mooi om te zien dat de lessen uit de Bijbel door de wetenschap worden onderbouwd.

Dus de eerste vraag die een leider aan zichzelf moet stellen is: Wat hebben anderen van mij nodig? Dat vraagt allereerst om een goed zelfbeeld. Klaas: 'Je mag je eigen plek innemen tussen de mensen die je leidinggeeft. Sommigen zijn voorzichtig en vinden het lastig om een koers uit te zetten, anderen staan voor de groep en zeggen: dit is mijn wil, of je het nou leuk vindt of niet. Deze twee uitersten bespreken we bijvoorbeeld: De coach en de commandant. Vind je eigen identiteit binnen de groep waar je deel van uitmaakt.'

EIGEN PERSOON

De Bijbel geeft daar een mooi voorbeeld van, toen we 'aan de goede kant van de tijd' zaten, zoals Klaas Quist dat noemt. Voor de zondeval, toen er nog geen zonde was, laat God optekenen: '(...) Daarom zal een man zich losmaken van zijn vader en moeder en zijn vrouw aanhangen.' Quist: 'God heeft het in deze mooie, zondeloze wereld al over het feit dat een jonge kerel zich losmaakt en een eigen persoon wordt. Naast zijn ouders. Hij gaat niet op in zijn ouders. Hier zit voor mij een principe in. Je mag je losmaken van anderen en zelf iemand worden. Daar nodigt God ons al voor uit. In welke verhouding je je ook bevindt naar anderen – manager, teamlid, werkgever, werknemer – je mag je eigen identiteit aannemen. Dat vinden we best ingewikkeld, we willen graag dat de ander lijkt op het beeld dat wij van ze hebben. Dat begint al met ouders, die zeggen: Ik hoop dat mijn kind zich zus of zo ontwikkelt. We hopen dat onze kinderen worden zoals wij dat graag willen. Leidinggeven zegt dus ook al iets over jouw rol als vader of moeder. Want je mag tegen je kind zeggen: We gaan samen ontdekken wat God in jou heeft gelegd. Dat is voor mij de essentie.'

JEZELF LEIDEN

De eerste leiders met wie je te maken krijgt, zijn je ouders. Een baby is al bezig met het beïnvloeden van zijn ouders. Hij lacht en huilt als hij iets voor elkaar wil krijgen. Zo dichtbij komt het dus. Quist: 'Leiderschap gaat over jou en mij, niet over of we in een hiërarchische rol zitten.' Het is dus een breed begrip. De essentie van deze nieuwe serie is daarom voor iedereen interessant, vindt Quist.

Hoewel de serie zich focust op leiderschap in de setting van kerk en werk, kunnen gezin en familie best wel ter sprake komen. Daarnaast is het interessant om te horen dat iedereen een leider is. Iedereen geeft tenslotte leiding aan zichzelf. Hoe je dat doet? 'Door pro-actief om te gaan met de omstandigheden. Een voorbeeld: ik heb het boek 'De zin van het bestaan', door Viktor E. Frankl, die door de Duitsers gevangen werd genomen, en in werkkampen gevangen zat. Hij overleefde het, mede omdat hij tijdens

zijn gevangenschap constateerde: ik hoef me niet als een gevangene te gedragen. Het gaat erom welke rol je kiest. Hij koos ervoor om geen slachtoffer te zijn. Dat is leiderschap over jezelf.'

Nog zo'n voorbeeldfiguur van Klaas, wat betreft leidinggeven, is de Bijbelse Daniël. 'Hij was als jonge kerel onvrijwillig in een land en in een positie geplaatst waar hij niet zelf voor koos. Maar je ziet iets opvallends: hij is trouw aan zichzelf en aan zijn God en tegelijk ook aan de opdracht die hem gegeven wordt, terwijl hij daar niet voor gekozen heeft. Dat is echt een voorbeeld voor me. Hij dient God in zo'n heidense omgeving. Hij stelt zich niet als slachtoffer op, hij had bijvoorbeeld ook in verzet kunnen komen.'

WERK EN KERK

Terug naar de praktijk. Wat leidinggeven betreft komt

Klaas Quist in de kerk dezelfde problemen tegen als in het werk. 'Het gaat in beide gevallen over mensen, met hun eigen dromen, wensen en wil. Hoe breng je dat bij elkaar? Het verschil is dat in de gemeente er een diepere laag is, het niveau van geloof, relatie met God. Dat maakt het wel ingewikkelder. Je ziet vaak dat mensen zeggen: Dat is niet volgens de Bijbel, in plaats van: Het voelt niet goed voor me. De emotionele laag wordt vaak vertaald naar een Bijbels argument. Dat vertroebelt de boel vaak. Als we dingen in de kerk moeilijk vinden, halen we God er bij. Dat is soms heel goed. Maar als je kijkt naar scheuringen die in de kerk hebben plaatsgevonden, gaat het niet alleen maar over theologische dingen, maar juist ook over persoonlijke zaken. We verschuilen ons vaak achter de theologie.'

WAT DE BIJBEL ZEGT

Los daarvan is er in de Bijbel natuurlijk heel wat te vinden over leiderschap. Klaas Quist ziet twee speerpunten: 'Je eigen identiteit als leider aannemen, dat is het ene, zie Genesis 2. En het tweede is: Je moet je beperken tot de kern en de groep waar je leiding aan geeft. Als er iets belangrijk is, is het dat leiders weten waar ze met de groep heen willen en wat de groep nodig heeft van de leider. Vanuit de Bijbel zie je twee voorbeelden: Mozes loopt vast in de woestijn en Jethro zegt: Je houdt het niet vol. Je moet een priester zijn voor het volk, hen vertegenwoordigen bij God. En je moet doorgeven aan het volk wat God tegen je zegt. Datzelfde zie je ook in Handelingen terug, als de eerste kerk is ontstaan en de eerste echte crisis er is. De apostelen zeggen hetzelfde: Het gaat mis omdat wij ons niet op onze kerntaak richten.

Hoe kan Mozes voor het volk bidden als het niet weet wat er bij ze leeft? Hij moet zich met hen verbinden. En ten tweede: Mozes moet Gods woord uitleggen en de apostelen ook. Vertel wat belangrijk is en breng dat zelf in de praktijk! Als je als leider een opdracht geeft aan een ander, zul je zelf helder moeten hebben wat jouw opdracht is.' ■

VOORBEELDIG LEIDERSCHAP
ELKE DINSDAG OM 19.30 UUR

OVER KLAAS QUIST

- Werkt als coach, trainer en vertrouwenspersoon.
- Heeft zijn eigen praktijk in Tollebeek: Ministrare www.ministrare.nl
- Is sinds twee jaar bezig met een studie psychologie.

